

Kdo vydrží, ten vyhraje

Lenka Víchová

Seniorní analytička programu Kremlin Watch

Kremlin Watch je strategický program think-tanku Evropské hodnoty, který má za cíl rozkrývat a čelit jednotlivým nástrojům hybridní války Ruské federace zaměřené proti liberálně-demokratickému systému.

V první polovině srpna rozehráł Kreml v rámci hybridní války další ze svých speciálních akcí. Jejím hlavním dějištěm byl Krym, ale cílem Minsk.

Hlavní správa rozvědky Ministerstva obrany Ukrajiny měla podle ruské Federální bezpečnostní služby (FSB) organizovat na území Krymu sérii teroristických útoků. Jejich cílem měly být důležité infrastrukturní objekty a destabilizace regionů před plánovanými volbami.

Ať už došlo na Krymu k čemukoliv, velmi brzy se ukázalo, že Kreml se tyto události rozhodl využít k diskreditaci Ukrajiny před blížícím se summitem G20. Moskva se pokusila vyloučit Kyjev z jednání o řešení konfliktu na Donbase, čímž by se zároveň sama vymanila z Normandského formátu a elegantně se zbavila i svých závazků plynoucích z tzv. minských dohod.

Prozatím se dá říct, že speciální akce nebyla úspěšná. Západ ruské interpretaci událostí neuvěřil, alternativu Normandskému formátu nehledá, minské závazky včetně protiruských sankcí zůstaly v platnosti a dokonce došlo k jejich rozšíření. Nicméně ani pro Ukrajinu, ani pro Západ tato válka nekončí. Vyhraje ten, kdo vydrží déle, a Kreml věří nebo aspoň doufá, že jak Ukrajina, tak Západ mají velkou šanci se vnitřně sesypat dříve než Rusko.

Ze začátku to vypadalo dost dramaticky, protože i když většina znalců postsovětského prostoru ruské interpretaci neuvěřila, obávala se, že si Kreml na Krymu vyrábí casus belli, tj. důvod k zahájení velké rusko-ukrajinské války. Následující události ale ukázaly, že Moskva sledovala trochu jiné cíle.

Krátká chronologie

V neděli 7. srpna přinesla média informaci o tom, že na administrativní hranici Chersonské oblasti a Autonomní republiky Krym ruské služby uzavřely všechny tři přechody (Kalčak, Čaplynka, Čongar) a na sever Krymu se stahuje větší počet ruských jednotek. Zároveň 8. až 9. srpna měli obyvatelé severního Krymu těžkosti s internetovým připojením. Teprve 10. srpna začaly přechody opět fungovat v běžném režimu a ruská FSB oznámila, že odvrátila teroristické útoky, které údajně organizovala ukrajinská vojenská rozvědka.

Podle FSB mělo v noci z 6. na 7. srpna dojít u města Armjansk ke střetu příslušníků FSB s ukrajinskou diverzní skupinou, která patřila k „agenturní síti Hlavní správy rozvědky Ministerstva obrany Ukrajiny“. V důsledku střetu měl přijít o život spolupracovník ruské tajné služby. Byl zadržen neznámý počet osob, mezi nimi občan Ukrajiny Jevhen Panov. Ruská tajná služba informovala, že následující noc se měly ukrajinské diverzní skupiny pokusit ještě dvakrát překročit hranici s Krymem. Mělo tehdy dojít i k masivnímu ostřelování z území kontinentální Ukrajiny.

11. srpna FSB zveřejnila výslech Jevhena Panova, ve kterém zadržený přiznává svou účast na diverzní akci, za kterou měl obdržet v přepočtu kolem 3200,- Kč. 12. srpna FSB zveřejnila výslech s dalším „ukrajinským diverzantem“, jednačtyřicetiletým Andrijem Zachtijem, který rovněž přiznává, že „plnil

rozkazy ukrajinské vojenské rozvědky“. V tomtéž materiálu se objevila další postava, Edvan Sulejmanov, který přiznal, že je občanem Ukrajiny a že v roce 2015 měl být naverbován Hlavní správou rozvědky MO Ukrajiny. Za sběr informací o ruské vojenské přítomnosti na Krymu měl pobírat 3 až 4 tisíce korun měsíčně. Večer téhož dne FSB informuje, že diverzní akce na Krymu měl organizovat velitel 37. praporu 56. brigády Hlavní správy rozvědky MO Ukrajiny kapitán Volodymyr Serdjuk.

Kyjev ruskou interpretaci událostí, ke kterým došlo na Krymu, kategoricky odmítl a nazval ji provokací. Mluvčí Hlavní správy rozvědky MO Ukrajiny Vadym Skibickij i tajemník Bezpečnostní rady Ukrajiny Oleksandr Turčynov médiím sdělili, že podle jejich informací 7. srpna došlo na severu Krymu opravdu k ozbrojenému střetu, při kterém se měly střetnout ruské jednotky, kterým se nepodařilo včas identifikovat jedna druhou. Skibickij také dodal, že zadržení jsou občané Ukrajiny, ale nejsou spolupracovníky Hlavní správy rozvědky MO Ukrajiny.

Politická hra

Vladimír Putin obvinil Ukrajinu z toho, že sahá k teroristickým metodám a ukrajinskou vládu opět začal nazývat „lidmi, jež uchvátili moc v Kyjevě“. „Scházet se za takovéto situace v Normanském formátu, tím spíše v Číně, nemá žádný smysl,“ řekl ruský prezident 10. srpna 2016. Ruské ministerstvo zahraničních věcí o den později vydalo k událostem na Krymu prohlášení, ve kterém se neobrací na Ukrajinu, ale na Západ. Vyzývá v něm své západní partnery, aby přestali věřit kyjevské vládě, která „nemá opravdový zájem najít mírové řešení problémů na Ukrajině a není připravena k hledání kompromisů“. Dalo by se říct, že to byla nepříliš diplomatická výzva k jednání o Ukrajině bez Ukrajiny.

Kromě těchto prohlášení a výzev však Rusko do dnešního dne nepředložilo svým západním partnerům přesvědčující důkazy o ukrajinské provokaci. A i když se těsně před summitem G20 ruský prezident snažil přesvědčit svět i domácí scénu o tom, že otázka Krymu je už uzavřenou kapitolou, kroky, které západní svět učinil, svědčily spíše o opaku. USA po více než roce rozšířily sankční seznam osob i firem, které se podílejí na stavbě mostu přes Kerčský průliv. Německá kancléřka i francouzský prezident odmítli během summitu G20 třístranná jednání o Ukrajině bez Ukrajiny. A jak USA, tak Čína opět zopakovaly Kremlu, že si stojí za tím, že Krym je ukrajinské území.

Po dvoustranných jednáních na summitu G20 byl nakonec Putin nucen přiznat, že vše zůstává při starém. Rusko ale ze svého postoje ani svých cílů neustoupilo a nejspíše se chystá k dlouhému obléhání. Velká rusko-ukrajinská válka je možná, ale málo pravděpodobná. Mnohem větší zisk než z obsazování dalšího ukrajinského území mu přinesou cílené útoky do vnitropolitických záležitostí Ukrajiny. Totéž platí pro Západ. Putin ví, že politici se na západě mění – a on zůstává. Během posledního roku už Kreml několikrát předvedl, že dokáže zasáhnout do vnitřní politiky evropských států. A v následujících volbách a referendech, které západní svět čekají, to může zopakovat.

Text byl vydán 23. 9. 2016 v Lidových novinách.

Líbí se Vám, co děláme?

Podpořte nás! Naše práce je možná jen díky darům lidí, jako jste Vy.

Můžete využít tento formulář: www.evropskehodnoty.cz/o-nas/dekujeme

Nebo můžete poslat svůj dar přímo na transparentní účet Evropských hodnot: 2300405420/2010.

Vyberte si program, který chcete přímo podpořit:

- Analytický tým - AT
- Iniciativa pro evropské hodnoty – IEH
- Kremlin Watch - KW
- Program pro soudržnou společnost – PSS

Nebo můžete podpořit naši práci obecně: Podporujeme Evropské hodnoty - PEH

Do zprávy pro příjemce uveďte DAR_program + Vaše jméno a příjmení a zašlete nám e-mail s Vašimi osobními údaji pro potvrzení o daru na: dary@evropskehodnoty.cz

© **Evropské hodnoty z.s. 2016**

Think-tank Evropské hodnoty je nevládní odborná instituce bránící liberální demokracii.

Naší vizí je svobodné, bezpečné a prosperující Česko ve střední Evropě, která je pevnou součástí Západu.

Pomáháme čelit agresivním režimům, radikalizaci uvnitř společnosti, šíření autoritářských tendencí a extrémistických ideologií včetně islamismu.

Politikům předkládáme odborná doporučení a systematicky sledujeme a hodnotíme jejich práci. Za základní prvky vysoké politické kultury považujeme aktivní občany, zodpovědné politiky a soudržnou společnost, která sdílí hodnoty svobody a demokracie.

Od roku 2005 se jako nevládní nezisková organizace, která není spojena s žádnou politickou stranou, věnujeme výzkumné a vzdělávací činnosti. Vedle vydávání odborných publikací a komentářů pro média, pořádáme konference, semináře a školení pro odbornou i širší veřejnost. Na svých akcích zprostředkováváme dialog mezi politiky, odborníky, novináři, podnikateli i studenty.

THINK-TANK EVROPSKÉ HODNOTY

Vlkova 36, 130 00 Praha 3

info@evropskehodnoty.cz

www.evropskehodnoty.cz

facebook.com/Evropskehodnoty